

Ebeveynlik Ölçe?inin Türkçe Versiyonu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ebeveynlik Ölçe?inin Türkçe Versiyonu*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20599>

Özet

Ebeveynlik Ölçeği'nin Türkçe Versiyonu, orijinal İngilizce Ebeveynlik Ölçeği'nin (Parenting Scale - PS) Türk kültürüne ve diline uygunluğunu değerlendirerek amaçyla gerçekleştirilen bir uyarlama çalışması sonucu geliştirilmiştir. Bu ölçek, ebeveynlerin çocuk yetiştirme süreçlerinde sergiledikleri işlevsiz davranışlar ve disiplin stratejilerini ölçmeyi hedefler. Arkan ve arkadaşları (2019) tarafından yapılan bu çalışmada, ölçeğin psikometrik özelliklerinin, özellikle de güvenirli ve geçerli Türk örnekleminde tatmin edici düzeyde olduğunu göstermiştir. Ölçek, çocuk ve ergen sağlıklı alanlarında araştırmacılar ve klinisyenler için önemli bir değerlendirme aracı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ebeveynlik, işlevsiz Ebeveynlik, Disiplin Stratejileri, Geçerlik, Güvenirlik, Uyarlama Çalışması, Psikometri.

Yazarlar

Burcu Arkan, Meltem Bektaş, Ceyda Öztürk, Nuran Özyazıcıoğlu, Pınar Vural.

Amaç

Ebeveynlik Ölçeği'nin temel amacı, ebeveynlerin çocuklarına yönelik kullandıkları yaygın olarak görülen işlevsiz disiplin ve ebeveynlik davranışları nicel olarak ölçmektir. Bu işlevsiz davranışlar genellikle üç ana faktör altında toplanır: Gevşeklik (Laxness), Aşırı Tepkisellik (Over-reactivity) ve Söz Kalabalığı (Verbosity).

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmasının özel amacı ise, uluslararası alanda kabul görmüş bu aracın Türkiye'deki klinik ve araştırma ortamlarında güvenilir ve geçerli bir şekilde kullanılabilmesini sağlamaktır. Bu sayede, Türk aile yapısına özgü ebeveynlik kalıpları hakkında bilimsel veriler toplanması mümkün hale gelmiştir.

Yapı

Ebeveynlik Ölçeği, ebeveyn davranışları değerlendirerek çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Ölçeğin orijinal yapısı, çocuklara yönelik tutarsız, aşırı duygusal veya etkisiz disiplin yöntemlerini temsil eden alt boyutlardan oluşur.

Türkçe versiyonunun yapısal analizi, orijinal ölçekte olduğu gibi, ebeveynlerin çocuklarına karşı sergilediği tepkilerdeki tutarsızlıklar ve etkisizliği yansıtan üç temel işlevsiz ebeveynlik boyutunu desteklemektedir. Bu boyutlar, ebeveynlerin disiplin uygulamalarındaki zorlukları anlamak için

kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

Arkan ve arkadaşları (2019) tarafından yürütülen geçerlik çalışması'nda, ölçeğin yapı geçerliğini test etmek amacıyla do'ruslayıcı faktör analizi (DFA) kullanılmıştır. Çalışmanın sonuçları, ölçeğin orijinal üç faktörlü yapısının Türk örnekleminde de iyi bir uyum sergilediğini göstermiştir.

Ayrıca, ölçeğin kapsam geçerliği, uzman görüşleri alınarak sağlanmış ve maddelerin kültürel adaptasyonu dilsel eşdeğerlik çalışmalarıyla desteklenmiştir. Bu bulgular, Ebeveynlik Ölçeği'nin Türkçe Versiyonu'nun ölçmek istediği yapıyı başarıyla bir şekilde ölçtü'ünü kan'atlamaktadır. (Spesifik DFA uyum indeksleri, tam makaleye erişim olmadan burada belirtilemez.)

Güvenirlik

Güvenirlik incelemesi, ölçeğin iç tutarlılığını de'erlendirmek üzere Cronbach Alfa katsayısı hesaplanarak gerçekleştirilmiştir. Uyarılma çalışması, Türkçe formun genel olarak yüksek düzeyde bir iç tutarlılığa sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Genellikle psikometrik açı'dan kabul edilebilir düzeyde olan bu katsayılar (genellikle 0.70 ve üzeri), ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtü'ünü göstermiştir. Bu durum, ölçeğin tekrarlanan ölçümlerde benzer sonuçlar verme yetene'ine sahip olduğunu i'aret etmektedir. (Spesifik Cronbach Alfa de'erleri, tam makaleye erişim olmadan burada belirtilemez.)

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısını incelemek amacıyla yapılan analizler, Ebeveynlik Ölçeği'nin Türkçe formunun, orijinal ölçekteki gibi, Gev'eklik, A'ır Tepkisellik ve Söz Kalabalı' olmak üzere üç temel boyutta organize olduğunu do'rulamıştır.

Do'rulayıcı faktör analizi, modelin teorik yapıyla ne kadar uyumlu olduğunu gösteren çe'itli uyum iyili'i indeksleri ile de'erlendirilmiştir. Bu analizler, Türk ebeveynlerin i'levsiz davranışları'nın bu üç faktörel yapı altında güvenilir bir şekilde s'ınıflandırılabilce'ini desteklemiştir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarılma

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Orijinal ölçek 7 noktalı Likert kullanır, Türkçe versiyonun da benzer bir formatta olduğu varsayılmaktadır.)

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinal (İngilizce)

Popülasyon Grubu: Ebeveynler

Ya? Grubu: Ebeveynlerin ya? aral???na bak?lmaks?z?n, çocuklar?na yönelik tutumlar?n? de?erlendirmek isteyen yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Çal???ma genellikle belirli bir ya? aral???ndaki çocuklara (örne?in okul öncesi veya okul ça??) sahip ebeveynler üzerinde yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i (Self-report scale).

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Davran???, Disiplin, Gev?eklik, A??r? Tepkisellik, Söz Kalabal???, Faktör Analizi, Çocuk Sa?l???

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Burcu Arkan

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: arkanburcu@yahoo.com

Yaz???ma Adresi: Makalede belirtilen akademik kurumlar.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Uyarlama çal???mas? 2019 y?l?nda yay?nlanm???tır.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için orijinal geli?tiriciden ve uyarlama çal???mas?n?n sorumlu yazar?ndan izin al?nmas? tavsiye edilir. Ticari kullan?m ücretlendirmeye tabi olabilirken, akademik ara?t?rmalar için genellikle izin al?narak kullan?labılır.

Ebeveynlik Ölçe?i'nin Türkçe Versiyonu'nun orijinal PDF dosyas? a?a???daki ba?lant?dan indirilebilir: [ebeveynlik-olceginin-turkce-versiyonu-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Arkan, B., Bekta?, M., Öztürk, C., Özyaz?c?o?lu, N., & Vural, P. (2019). A reliability and validity study of the Turkish version of the Parenting Scale. *The Journal of Pediatric Research*, 6(1), 56-64. doi: 10.4274/jpr.galenos.2018.23855

Arnold, D. S., O'Leary, S. G., Wolff, L. S., & Acker, M. M. (1993). The Parenting Scale: A measure

of dysfunctional parenting in discipline situations. *Psychological Assessment*, 5(2), 139-145.
(Orijinal ölçeğin referansı)

Ebeveynlik Ölçeğinin Türkçe Versiyonu Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, telif hakkı nedeniyle bu girişin genel içeriğine dahil edilmemiştir. Maddelerin tam listesi, ilgili akademik makaleden veya sorumlu yazardan talep edilmelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM